

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΣΠΑ) 2021 – 2027

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή

1.	Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	3
2.	ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΕΜΠΟΔΙΑ Η/ΚΑΙ ΑΣΤΟΧΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΔΕΙΧΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	17
3.	ΚΥΡΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΤΟΥΣ	21
4.	ΑΝΑΓΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021-2027	25

Εισαγωγή

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ) είναι μια από τις δεκατρείς (13) Περιφέρειες (NUTS 2) της Ελλάδας. Βρίσκεται στο βόρειο-ανατολικό σύνορο της χώρας, καλύπτει έκταση 14.179 km² ή το 10,74% της έκτασης της χώρας και έχει μόνιμο πληθυσμό, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ίσο με 608.182 κατοίκους ή το 5,62% του πληθυσμού της χώρας.

Σύμφωνα με το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ/Α/128/03-07-2008) και το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Π-ΑΜΘ (ΦΕΚ/ΑΑΠ/248/25-10-2018), προνομιακός χώρος ανάπτυξης της Π-ΑΜΘ είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη, η Τουρκία και εμμέσως οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και οι Παρευξείνιες χώρες (Χάρτης Α.1-Παράρτημα Α). Στο εθνικό επίπεδο, ως προνομιακός χώρος ανάπτυξης διαπεριφερειακών σχέσεων της Π-ΑΜΘ αναγνωρίζεται η όμορη Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

Μέσω της υλοποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 επιδιώχθηκε η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, τις οποίες μεγέθυνε η εμφάνιση της οικονομικής κρίσης καθώς και η άμβλυνση των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων που αυτή δημιούργησε. Σημαντική θεωρείται η συνδρομή του προγράμματος στην επίτευξη των εθνικών στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

1. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΠΑΜΘ) είναι μια περιοχή με εξαιρετική γεωστρατηγική, οικονομική και αναπτυξιακή αξία, με μεγάλα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Είναι η έξοδος της Βαλκανικής στο Αιγαίο και ενώνει την ανατολή με τη δύση, την Ασία με την Ευρώπη, ενώ διασχίζεται από την Εγνατία οδό, η οποία αποτελεί τη γέφυρα της Ελλάδας με τις γειτονικές χώρες της Βουλγαρίας, της Τουρκίας, της Βαλκανικής και βορειότερα, της Ευρώπης.

Έχει εκατοντάδες χιλιόμετρα παραλίες, δύο νησιά, τη Θάσο και τη Σαμοθράκη, χιονοδρομικό κέντρο, παρθένα δάση, εύφορες πεδιάδες και περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Διαθέτει τα 2/5 των υδατικών πόρων, των νερών, της Ελλάδας.

Έχει να επιδείξει υψηλή κουλτούρα, ιστορία, πολιτισμό και ισχυρή παράδοση, σε μια κοινωνία στην οποία η διαφορετικότητα ενώνει τους ανθρώπους.

Έχει σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, τρία αρχαία θέατρα και ένα μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της Unesco.

Έχει δύο Πανεπιστήμια, δύο εμπορικά λιμάνια, δύο αεροδρόμια, σημαντικά γεωθερμικά πεδία, αιολικό δυναμικό, τη διατρέχουν δύο σημαντικοί αγωγοί μεταφοράς φυσικού αερίου, είναι η μόνη Περιφέρεια της χώρας όπου γίνεται εξόρυξη αργού πετρελαίου, έχει υψηλής ποιότητας κοιτάσματα μαρμάρων, τύρφης, ζεόλιθου.

Το μακροοικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από στρεβλώσεις, αδυναμίες, δείκτες υστέρησης αλλά και επιχειρηματικές ευκαιρίες, νησίδες αριστείας, προκλήσεις. Η οικονομία της διακρίνεται από ιστορικά χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, παραδοσιακή παραγωγική δομή με προσανατολισμό προς τον αγροτικό τομέα ή τη μεταποίηση ισχυρών εισροών από τον πρωτογενή τομέα και σημαντική συσσώρευση επενδυμένου κεφαλαίου κυρίως με μορφή υποδομών μεταφορών και ενέργειας οι οποίες απαιτούν συμπληρώσεις και εκσυγχρονισμό.

Οι κοινωνικοοικονομικοί δείκτες της ΠΑΜΘ διαχρονικά φθίνουν. Συγκεκριμένα με στοιχεία 2017 :

- Το ΑΕΠ/κάτοικο ανέρχεται στο 46% του μέσου όρου Ε.Ε. (των 28) που αντιστοιχεί στην τελευταία θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Ελλάδας και την 284η θέση μεταξύ 315 Περιφερειών της Ε.Ε.
- Η απασχόληση του πληθυσμού (ηλικίας 20-64 ετών) ανέρχεται στο 58,5% του μέσου όρου Ε.Ε. (των 28), που αντιστοιχεί στην 8η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Ελλάδας και την 284η θέση μεταξύ 328 Περιφερειών της Ε.Ε.

- Οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 30-34 ετών) ανέρχονται στο 37% του μέσου όρου Ε.Ε. (των 28), που αντιστοιχεί στην 8η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Ελλάδας και την 166η θέση μεταξύ 325 Περιφερειών της Ε.Ε.

Καθίσταται ζωτική ανάγκη η αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων όπως είναι η υγεία, το περιβάλλον, η γήρανση του πληθυσμού, το μεταναστευτικό, η εκπαίδευση, η καταπολέμηση της ανεργίας, η αυξανόμενη «φυγή» των πιο δυναμικών ομάδων πληθυσμού προς το εξωτερικό αλλά και λοιπών προκλήσεων που έχουν σχέση με το μέλλον και την πρόοδο της περιοχής.

Αναγκαία είναι η αναστροφή του αρνητικού κλίματος που δημιουργήθηκε από την κρίση και η εκκίνηση ενός προτύπου ανάπτυξης που να στοχεύει σε «ενδογενή - αυτοτροφοδοτούμενη» ανάπτυξη και να βασίζεται στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου μέσω της αξιοποίησης ανεκμετάλλετων πόρων και υποδομών, διαθέσιμων δημόσιων, ευρωπαϊκών και ιδιωτικών κεφαλαίων και του ευρύτερου περιβάλλοντος (διασυνοριακή περιοχή, Μεσόγειος, αναδυόμενες αγορές Μαύρης Θάλασσας) και εδραιωμένων ή δυνητικών σχέσεων με αυτό.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης μετασχηματίζεται από «ακριτική Περιφέρεια» σε «πύλη της χώρας και της ΕΕ» χάρη στην ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων αλλά και τη διεύρυνση της ΕΕ σε γειτονικά κράτη (Βουλγαρία, Ρουμανία).

Όπως σημειώνεται και στην έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας (ΠΧΠΠ) ΑΜΘ (ΦΕΚ 248/ΑΑΠ/25-10-2018) προνομιακός χώρος ανάπτυξης του διεθνούς ρόλου της είναι η Νοτιοανατολική Ευρώπη, η Τουρκία και εμμέσως οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και οι Παρευξείνιες χώρες.

Ως δυνατότητες της Περιφέρειας εμφανίζονται η σχετικά ευρεία παραγωγική βάση, η πρόσφατη δυναμική δραστηριοποίησης επιχειρήσεων της σε Ε&Α, η ευρεία διαφοροποίηση λόγω πλούσιων τοπικών πόρων, η ισχυρή ταυτότητα των κύριων αστικών κέντρων, διαπολιτισμικότητα και σχετική εμπέδωση πνεύματος αειφόρου ανάπτυξης και ποιότητας ζωής.

Σημαντικότερα δυνατά σημεία της ΠΑΜΘ είναι:

- Η γεωστρατηγική θέση της λόγω εγγύτητας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, την Τουρκία, τις Παρευξείνιες χώρες και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελούν εν δυνάμει χώρο ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων και πύλης εισόδου στην Ε.Ε.
- Η ύπαρξη σημαντικών πόρων που δύνανται να αποτελέσουν συντελεστές παραγωγής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως ορυκτών (μάρμαρα, ζεόλιθος, τύρφη), γεωθερμικών πεδίων, πεδινές εκτάσεις υψηλής παραγωγικότητας, βοσκότοποι, δασικοί και αλιευτικοί πόροι, υδάτινος πλούτος, παραγωγή πετρελαίου, δυναμικό για παραγωγή αιολικής ενέργειας, οργανωμένες βιομηχανικές περιοχές όπου παραμένει σε αδράνεια

σημαντικός κεφαλαιουχικός εξοπλισμός, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και επαρκή δίκτυα μεταφοράς αυτής, δίκτυα φυσικού αερίου, περιοχές με δυνατότητα αποθήκευσης LNG, ικανοποιητικά ανεπτυγμένες υποδομές οδικών μεταφορών, δύο αεροδρόμια, υπό ανάπτυξη δύο εμπορικοί λιμένες και σιδηροδρομικές υποδομές, τμήμα του άξονα της Εγνατίας Οδού και κάθετων αξόνων, διασυνδέσεις με τα Διευρωπαϊκά οδικά, δύο ΑΕΙ, δύο Ερευνητικά Ινστιτούτα, ορισμένες σημαντικές βιομηχανικές μονάδες που διακρίνονται στην παγκόσμια αγορά, άνθρωποι πόροι που έχουν απασχοληθεί στο παρελθόν στην μεταποίηση.

- Αξιόλογα οικοσυστήματα (λίμνες και δελταϊκές περιοχές), εκτεταμένη ακτογραμμή, δύο νησιά, σημαντικοί πολιτιστικοί πόροι, περιορισμένη περιβαλλοντική όχληση συγκριτικά με άλλες όμορες περιοχές, συνθήκες κατάλληλες για την ανάπτυξη τόσο παραδοσιακών όσο και εναλλακτικών μορφών γεωργίας και αγροτουρισμού.

Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΠΑΜΘ

- Η διόρθωση του δυσμενούς περιβάλλοντος ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας λόγω υψηλής φορολογίας και ασφαλιστικών εισφορών, ατελούς πρόσβασης στην τραπεζική αγορά, δυσκολιών αδειοδότησης δραστηριοτήτων.
- Η άρση των αιτιών που δημιουργούν μειωμένη ανταγωνιστικότητα σε σχέση με όμορες Περιφέρειες στις γειτονικές χώρες. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ποσοστά περιφερειακών ενισχύσεων για επενδυτικά σχέδια όπου είναι κατά μέσο όρο υπερδιπλάσια στη Βουλγαρία, η φορολογία των εταιρικών κερδών (το 2018 29% στην Ελλάδα έναντι 10% στη Βουλγαρία), η φορολογία επί των μερισμάτων (10% στην Ελλάδα έναντι 5% στη Βουλγαρία), η φορολογία επί των τόκων των καταθέσεων (15% στην Ελλάδα έναντι 10% στη Βουλγαρία). Το απόλυτο κόστος εργασίας στην Ελλάδα είναι σχεδόν 4 φορές υψηλότερο έναντι της Βουλγαρίας.
- Η ολοκλήρωση των μεταφορικών υποδομών τρένα και λιμάνια, η λειτουργία των πολυτροπικών μεταφορών, η ολοκλήρωση κάθετων, στην Εγνατία Οδό, αξόνων και του τμήματος Καβάλα –Δράμα του οδικού άξονα Ε61, ώστε να επαλειφθεί το υψηλό μεταφορικό κόστος των προϊόντων.
- Η έλλειψη δικτύων φυσικού αερίου στα αστικά κέντρα και στον Βόρειο Έβρο.
- Η αναδιάρθρωση του πρωτογενούς τομέα σε δραστηριότητες υψηλότερης παραγωγικότητας, σε δραστηριότητες που έχουν προσανατολισμό εξαγωγών καθώς και σε δραστηριότητες που να συνδέονται με το δευτερογενή τομέα της οικονομίας. Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα οφείλεται κυρίως, αλλά όχι μόνον, σε αρνητικά δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των γεωργών (μεγάλη ηλικία,

ελλιπές επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης σε συνδυασμό με απουσία επιστημονικής και τεχνικής στήριξης τους, απροθυμία νέων να ασχοληθούν με γεωργικές απασχολήσεις) και έλλειψη συστηματικής και επαγγελματικής συνεργασίας μεταξύ παραγωγών.

- Η ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος με αξιοποίηση των διαθέσιμων φυσικών, ανθρώπινων, πολιτιστικών πόρων και υποδομών ώστε να αυξηθεί το ΑΕΠ της ΠΑΜΘ.

Στόχος Πολιτικής 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Στο επίπεδο της παγκοσμιοποιημένης αγοράς η αναδιάρθρωση και η ενίσχυση της Έρευνας και της Καινοτομίας, αποτελεί όχημα για την αντιμετώπιση διεθνών και εθνικών προκλήσεων και μοχλό για την αύξηση της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, βελτιώνοντας τους παραδοσιακούς τρόπους άσκησης της επιχειρηματικής και οικονομικής δραστηριότητας.

Η ΠΑΜΘ εντάσσεται στην κατηγορία των Περιφερειών με υψηλή παραγωγική δυνατότητα αλλά χαμηλό επίπεδο καινοτομίας και βρίσκεται στην 7η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της χώρας και στο 25% των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χαμηλότερες επιδόσεις καινοτομίας. Αποτελεί επομένως προτεραιότητα η ενίσχυση επιλεγμένων οικονομικών δραστηριοτήτων με συγκριτικά πλεονεκτήματα, ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής επιτυχίας με ταχεία ενσωμάτωση τεχνολογίας - παραγωγή εγχώριας - επέκταση επιχειρήσεων στην αλυσίδα καθετοποίησης και διασύνδεση παραγωγικών δραστηριοτήτων, βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και προώθηση σε νέες αγορές των πλέον εξαγωγίμων προϊόντων / υπηρεσιών.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της τρέχουσας ΠΠ (2014-2020) περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας συνδυάζοντας παρεμβάσεις επιχειρηματικότητας και εστιάζοντας στην καινοτομία και την τεχνολογία, ώστε να είναι εφικτή η εφαρμογή της στρατηγικής της «έξυπνης εξειδίκευσης».

Η βελτίωση τόσο του πλαισίου όσο και του περιβάλλοντος, που αφορά στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ΠΑΜΘ συνεισφέρει θετικά στην κατεύθυνση της ανάπτυξης με τις παρακάτω αναφερόμενες δράσεις που δρομολογούνται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020:

- Χρηματοδότηση Δημιουργίας Θερμοκοιτίδων Νέων Επιχειρήσεων Εντάσεως Έρευνας και Τεχνολογίας, ως εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης σχεδιασμένο να επιταχύνει την

ανάπτυξη και την επιτυχία νεοϊδρυθεισών και εκκολαπτόμενων επιχειρήσεων, παρέχοντας στους νέους επιχειρηματίες πρόσβαση σε πόρους και σε μια σειρά από υποστηρικτικές υπηρεσίες. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται τόνωση της τοπικής επιχειρηματικότητας, η οποία δύναται να λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης για όλη την Περιφέρεια.

- Χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων Καινοτομίας, Έρευνας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων. Σκοπός είναι η ενίσχυση έργων ερευνητικής ανάπτυξης προϊόντων ή και υπηρεσιών, που έχουν προκύψει μετά και από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, μέσω της υποστήριξης υφιστάμενων επιχειρήσεων, που επενδύουν στην Καινοτομία ή/και στην Έρευνα και Ανάπτυξη, στον κλάδους που περιλαμβάνονται στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της ΠΑΜΘ. Ενίσχυση ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων
- Ενίσχυση για την ίδρυση επιχειρήσεων, καθώς και ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό - αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
- Ενίσχυση πρωτοβουλιών μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων για ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας (Κουπόνια Καινοτομίας)
- Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης «Πολιτιστικής – Τουριστικής διαδρομής της Εγνατίας Οδού»
- Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων-εφαρμογών για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και τη βελτίωση της λειτουργίας της. Περιλαμβάνει ψηφιοποίηση, ηλεκτρονική αρχειοθέτηση και διάθεση με όρους ανοικτής πρόσβασης δημόσιων δεδομένων, καθώς και ηλεκτρονική κατάθεση και παρακολούθηση της εξέλιξης αιτημάτων πολιτών και επιχειρήσεων

Για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου πολιτικής σημείο αναφοράς αποτελεί η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης η οποία εκπονήθηκε το διάστημα 2013-2014 με τη συμμετοχή της επιχειρηματικής και της ερευνητικής κοινότητας, με τις απαιτούμενες προσαρμογές, οι οποίες θα βασίζονται στην έως και σήμερα εμπειρία από την υλοποίηση της.

Οι τομείς στους οποίους επικεντρώνεται η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS 3) της Περιφέρειας ΑΜΘ είναι :

- Ο αγροδιατροφικός τομέας
- Ο τομέας Τουρισμού – Πολιτισμού

- Ο τομέας Υλικών (Πλαστικά - Ελαστικά, μη μεταλλικά Ορυκτά) και Καινοτόμων Υλικών
- Ο τομέας Χημικών, Φαρμάκων και Υγείας
- Ο τομέας Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των Υβριδικών Τεχνολογιών
- Ο τομέας του Ηλεκτρικού/Ηλεκτρολογικού Εξοπλισμού

Ο τομέας των ΤΠΕ μπορεί να συμβάλλει οριζόντια σε όλους τους παραπάνω τομείς.

Στο πλαίσιο αυτό, οι προγραμματιζόμενες δράσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση των επενδύσεων των επιχειρήσεων σε έρευνα και ανάπτυξη, στην αξιοποίηση ενδογενούς και εισαγόμενης γνώσης, στην αξιοποίηση νέων συλλογικοτήτων που θα απελευθερώσουν δημιουργικές δυνάμεις και θα ενδυναμώσουν τη βάση του δημιουργικού δυναμικού της.

Προϋπόθεση των παραπάνω είναι τόσο η ανασυγκρότηση όσο και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού προτύπου, η ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας και η υποστήριξη, με συμπληρωματικές δράσεις ΤΠΕ, στο δημόσιο τομέα και με έμφαση στον πολιτισμό και τον τουρισμό.

Η επιλογή του συγκεκριμένου σχεδιασμού σκοπό έχει τόσο την αξιοποίηση των δυνατών σημείων της ΠΑΜΘ όπως π.χ. ο ικανοποιητικός βαθμός συμβατότητας της προσφοράς γνώσης με τη διάρθρωση της περιφερειακής οικονομίας, η ύπαρξη σημαντικού εύρους ψηφιοποιήσιμων δημόσιων δεδομένων με δυνατότητα επαναξιοποίησης, όσο και την ενδυνάμωση και ανάπτυξη των λιγότερων δυνατών της σημείων όπως π.χ. η χαμηλή ένταση επενδύσεων Ε&Α ως προς το ΑΕΠ σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, η έλλειψη κρίσιμης μάζας στις Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής και τα χαμηλά επίπεδα εξάπλωσής τους στον παραγωγικό ιστό, η απουσία ενδιάμεσων δομών υποστήριξης της καινοτομίας και της εκμετάλλευσης νέας γνώσης, ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης ΤΠΕ για μη οικονομικο - διαχειριστικές εφαρμογές και η χαμηλή πληροφοριακή ωριμότητα στη δημόσια διοίκηση και την αυτοδιοίκηση.

Στόχος Πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.

Η θέση και ο φυσικός πλούτος αναδεικνύει την ΠΑΜΘ σε ισχυρό παράγοντα του ενεργειακού τομέα της χώρας και ιδιαίτερα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η ΠΑΜΘ διαθέτει όλες τις μορφές πρωτογενούς παραγωγής ενέργειας, καθώς και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στην ΠΑΜΘ λειτουργούν ή βρίσκονται υπό κατασκευή σήμερα εγκαταστάσεις ΑΠΕ που υπερβαίνουν το 14% του συνόλου των εγκαταστάσεων ΑΠΕ της χώρας. Στην ΠΑΜΘ χωροθετείται μία από τις 3 Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας κατά το Ειδικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ και ήδη λειτουργούν σε αυτήν αιολικά πάρκα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος που αντιστοιχεί στο 15% του συνόλου της χώρας. Εντοπίζονται πλήθος γεωθερμικών πεδίων, τα οποία δεν έχουν αξιοποιηθεί στο παρελθόν. Τα πεδία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πλήθος εφαρμογών που περιλαμβάνουν: α) χρήσεις σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και β) θέρμανση κτιρίων (τηλεθέρμανση). Επίσης, σημαντικά περιθώρια αξιοποίησης προσφέρει η βιομάζα (π.χ. γεωργικών υπολειμμάτων) για την παραγωγή βιοντίζελ και βιοαερίου.. Στην προηγούμενη ΠΠ υλοποιήθηκε πράξη εκμετάλλευσης γεωθερμίας για παραγωγικούς σκοπούς (Θερμοκήπια, Γεωθερμικό πεδίο Ερατεινού στο Δήμο Νέστου) ενώ στην τρέχουσα ΠΠ υλοποιείται αντίστοιχη πράξη, η οποία επιπλέον περιλαμβάνει και τηλεθέρμανση (Γεωθερμικό πεδίο Αρίστηνου στο Δήμο Αλεξανδρούπολης).

Το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας αποτελεί ένα από τα βασικά συγκριτικά της πλεονεκτήματα, τόσο για τη γεωμορφολογική του ποικιλία (ορεινός όγκος, πεδινή περιοχή, παραθαλάσσια ζώνη, νησιωτικότητα), όσο και για το υψηλό επίπεδο διατήρησης της «φυσικότητάς» του, λόγω της μειωμένης έντασης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Η ΠΑΜΘ, διαθέτει μεγάλη βιοποικιλότητα με πλούσια χλωρίδα και πανίδα ενώ, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αλλά και του τύπου των οικοσυστημάτων, τα ενδιαιτήματα της περιοχής παρουσιάζουν σημαντικό βαθμό διασυννοριακότητας (κοινά οικοσυστήματα, μετακινήσεις ειδών, κλπ). Επισημαίνεται το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης σε δάση και δασικές εκτάσεις με ποσοστό μεγαλύτερο από αυτό της χώρας (53% έναντι 49,7% του μέσου της χώρας) με πρώτη σε εθνική κλίμακα την ΠΕ Δράμας. Η ΠΑΜΘ χαρακτηρίζεται από πλούσιο υδατικό δυναμικό λόγω των μεγάλων διακρατικών ποταμών Νέστου, Έβρου και του Άρδα, παραπόταμου του Έβρου. Ο μεγάλος όγκος των υδάτων σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του ορεινού ανάγλυφου, την επίδραση των κλιματικών συνθηκών, και την αδυναμία μέχρι σήμερα συντονισμένης πρόληψης/αντιμετώπισης από την

Ελληνική και Βουλγαρική πλευρά, έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση εκτεταμένων πλημμυρικών φαινομένων στην ΠΑΜΘ..

Με το Ν. 4519 /2018 (ΦΕΚ 25/Α-20.02.2018) διευρύνθηκε η χωρική αρμοδιότητα των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) καλύπτοντας σχεδόν το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου NATURA 2000 και δίνοντας έτσι την δυνατότητα αποτελεσματικότερης διατήρησης και προστασίας των εν λόγω περιοχών.

Σε ότι αφορά στον σχεδιασμό για την αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν από την Κλιματική Αλλαγή ολοκληρώνεται το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) (σε στάδιο έγκρισης από το ΥΠΕΝ).

Δράσεις που υλοποιούνται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 ή ολοκληρώθηκαν σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και συμβάλουν στο στόχο πολιτικής είναι:

- Η ανάπτυξη βασικών υποδομών και εφαρμογών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας σε αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές περιοχές
- Οι παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων και ιδιωτικών κτιρίων
- Μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων από πλημμύρες
- Παρεμβάσεις προστασίας από διάβρωση εδαφών
- Προμήθεια εξοπλισμού πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και καταστροφών όπως οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες
- Προμήθεια οργάνων μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Εφαρμογή μέτρων βέλτιστης διαχείρισης υδάτων και παρακολούθησης ποιότητας τους, σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής καθώς και Επέκταση / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης πόσιμου ύδατος
- Προστασία και ανάδειξη οικοσυστημάτων
- Υποδομές συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)
- Υποδομές ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων και βιοαποβλήτων, πράσινα σημεία
- Πράσινες υποδομές στο αστικό περιβάλλον
- Δημιουργία εκτεταμένου δικτύου διακίνησης ανακυκλώσιμων και σύμμεικτων στερεών αποβλήτων (Σταθμοί μεταφόρτωσης, κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, οχήματα συλλογής και μεταφοράς)

Στόχος Πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ.

Συγκριτικό πλεονέκτημα (δυνατό σημείο) της ΠΑΜΘ παραμένει η γεωγραφική της θέση ως προς τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορικών και ενεργειακών υποδομών και ο διασυνοριακός της χαρακτήρας. Ειδικότερα, στρατηγικός στόχος για τον τομέα των μεταφορών τίθεται η ένταξη της ΠΑΜΘ στα ευρύτερα και διεθνή δίκτυα μεταφορών, ως πύλη του Βορειο-ανατολικού άξονα προσανατολισμού (ανάπτυξης) της χώρας, αλλά και διέξοδος των χωρών της ΝΑ προς τη Μεσόγειο.

Σε ότι αφορά στην ψηφιακή συνδεσιμότητα, η αξιοποίηση της τοπικής ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδας, Ερευνητικό Κέντρο «ΑΘΗΝΑ») που διαθέτει σημαντικούς πυρήνες εξειδίκευσης στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) μπορεί να αποτελέσει μοχλό διάδοσης των καινοτομιών σε όλο το φάσμα της τοπικής οικονομίας και των επιχειρήσεων.

Δράσεις που υλοποιούνται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 ή ολοκληρώθηκαν σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και συμβάλουν στο στόχο πολιτικής είναι:

- Η Εγνατία Οδός που διατρέχει την Περιφέρεια στον άξονα ανατολής – δύσης
- Ο κάθετος άξονας Ξάνθη – Εχίνος – Ελληνοβουλγαρικά σύνορα
- Ο κάθετος άξονας Αρδάνιο – Ορμένιο
- Ο κάθετος άξονας Κομοτηνή – Νυμφαία
- Η μελέτη του οδικού άξονα Καβάλα – Δράμα
- Η κατασκευή των εμπορικών λιμένων Αλεξανδρούπολης και Καβάλας
- Ολοκλήρωση συνδέσεων κόμβων οικονομικού ενδιαφέροντος με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ
- Παρεμβάσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Πολιτιστικής - Τουριστικής Διαδρομής Εγνατίας Οδού

Στόχος Πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έχει αναπτυχθεί ένα δίκτυο δομών υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού, όπως αποτυπώθηκε στην Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας σε όλη της επικράτεια της Περιφέρειας χωρίς περιορισμούς γεωγραφικούς, κοινωνικούς ή άλλους. Το δίκτυο αυτό που μπορεί να παρέμβει στο σύνολο των αναγκών του ανθρώπου για μια πιο δίκαιη κοινωνικά Ευρώπη αποτελείται:

- Από 22 Κέντρα Κοινότητας που καταγράφουν και κωδικοποιούν σε τοπικό επίπεδο τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και ειδικότερα του πιο ευαίσθητα κοινωνικά μέρους του (μειονότητες, άτομα με πολλαπλές διακρίσεις, ειδικές πληθυσμιακές ομάδες κλπ)
- Δομές για ειδικές κατηγορίες ανθρώπων που πλήττονται από ανισότητες και διακρίσεις (φτωχοί, ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, γυναίκες, Ρομά, κλπ)

Οι παρεμβάσεις αυτές που αναπτύχθηκαν κατά την περίοδο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου όπως τα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) ή προηγούμενων όπως τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), δομές γυναικών κλπ αποτελούν το δίκτυο για την ανάπτυξη ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τον άνθρωπο και τις ανάγκες του (για ισότιμη συμμετοχή στην απασχόληση, την κατάρτιση, την εκπαίδευση, την περίθαλψη, την κοινωνική προστασία, την αντιμετώπιση των κινδύνων του κοινωνικού αποκλεισμού ή της φτώχειας κλπ)

Η κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής είναι σήμερα καλύτερη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις επενδύσεις μέσω του ΕΚΤ στις παραπάνω δομές που παρέχουν εξατομικευμένες υπηρεσίες σε κάθε πολίτη που αντιμετωπίζει πρόβλημα

Στον τομέα της Υγείας υλοποιούνται στην τρέχουσα ΠΠ δράσεις που υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, όπως δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας με τη λειτουργία των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ), την Ψυχική Υγεία και τις Εξαρτήσεις. Σημαντική μπορεί να θεωρηθεί και η αναβάθμιση του ιατροτεχνικού εξοπλισμού των Μονάδων Υγείας.

Δράσεις που υλοποιούνται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 και συμβάλουν στο στόχο πολιτικής είναι:

- Ανάπτυξη, αναβάθμιση υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Ανάπτυξη υπηρεσιών ολοκληρωμένης κοινοτικής θεραπείας και κατ' οίκον νοσηλείας από μονάδες ψυχικής υγείας

- Ανάπτυξη, αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης καθώς και αναβάθμιση υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών με αναπηρία
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών
- Κέντρα Ημερήσια Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΕΔΗΦ)
- Κέντρα Κοινότητας που παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού και διαμεσολαβητές για υποδοχή μεταναστών
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)
- Ειδικά κέντρα ημέρας για Αλτσχάϊμερ
- Ανάπτυξη υπηρεσιών / δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων
- Υποστήριξη της απασχόλησης σε υφιστάμενες επιχειρήσεις στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης, καθώς και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ)
- Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) καθώς και Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)

Στόχος Πολιτικής 5: *Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών.*

Με την απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/68605/1092 (ΦΕΚ 248_Τεύχος Α.Α.Π./25-10-2018) εγκρίθηκε η αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) της Περιφέρειας ΑΜΘ.

Στο εγκεκριμένο ΠΧΠ (Άρθρο 17) καθορίζονται περιοχές για την εφαρμογή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) και η δυνατότητα κατάρτισης Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ).

Α. Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Ως Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) ορίζονται οι περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερα ή κρίσιμα προβλήματα χωρικής ανάπτυξης, τα οποία απαιτούν ειδικό σχεδιασμό και ρυθμίσεις. Καθορίζονται ως ΠΕΧΠ στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας -Θράκης:

1. Παράκτιος χώρος - Τόξο Υγροβιότοπων και Αρχαιολογικών Χώρων που περιλαμβάνει το σύνολο του Εθνικού Πάρκου ΑΜΘ
2. Τόξο ποταμού Νέστου - Ορεινός όγκος Δυτικής Ροδόπης που περιλαμβάνει το Τόξο του Ποταμού Νέστου και την ευρύτερη περιοχή των εκβολών του ποταμού.
3. Δήμος Μύκης ορεινής Ροδόπης
4. Άξονας Δράμας – Καβάλας

Β. Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) Δυνατότητα για κατάρτιση ΣΟΑΠ προβλέπεται καταρχήν για τις παρακάτω περιοχές:

1. την πόλη της Δράμας και την περιαστική της περιοχή,
2. την πόλη της Καβάλας και τη δυτική περιαστική της περιοχή,
3. την πόλη της Ξάνθης και την περιαστική της περιοχή,
4. την πόλη της Κομοτηνής και την περιαστική της περιοχή,
5. την πόλη της Αλεξανδρούπολης και την περιαστική της περιοχή,
6. την πόλη της Ορεστιάδας.

Θετικό σημείο για την Περιφέρεια ΑΜΘ αποτελεί η εμπειρία από την υλοποίηση στην τρέχουσα ΠΠ 3 Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στις πόλεις της Αλεξανδρούπολης, Καβάλας και Δράμας. Τα σχέδια ΒΑΑ υλοποιούνται μέσω Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Η χρηματοδότησή τους γίνεται με συνδυασμό πόρων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ. Ειδική μέριμνα δίνεται στη μέγιστη δυνατή συνέργεια /συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων ΒΑΑ με την ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού». Ο τομέας του τουρισμού / πολιτισμού αποτελεί κινητήριο δύναμη για την ανάπτυξη της περιοχής και ικανός

ώστε να καταστεί η ΠΑΜΘ «τουριστικός προορισμός αριστείας» και αναγνωρίζεται ως Υποσχόμενος / Αναδυόμενος τομέας περιφερειακής εξειδίκευσης.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, έχει ήδη αναθέσει και παραλάβει την εκπόνηση μίας νέας ΟΧΕ που αφορά στη Ζώνη Ορεινού Όγκου Ροδόπης και παρόχθιας περιοχής Νέστου. Το όραμα της Στρατηγικής της νέας ΟΧΕ συμπυκνώνει με ολοκληρωμένο τρόπο την αντιμετώπιση των σύνθετων προκλήσεων με γνώμονα την αξιοποίηση των πολύπλευρων δυνατοτήτων που προσφέρει η περιοχή παρέμβασης και είναι η ουσιαστική ενδυνάμωση της εξωστρέφειας και της αναπτυξιακής δυναμικής της Ορεινής Ροδόπης και του Τόξου του Νέστου, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή, δίνοντας έμφαση στον αγροδιατροφικό τομέα (πρωτογενή και δευτερογενή), σε τομείς εναλλακτικού τουρισμού και την προστασία του περιβάλλοντος, μέσα από την ενίσχυση των υποδομών και τη διασύνδεση και ολοκληρωμένη αξιοποίηση των φυσικών, παραγωγικών και ανθρώπινων πόρων.

Η ολοκλήρωση των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων (ΤΧΣ), που είναι σε στάδιο εκπόνησης την τρέχουσα ΠΠ θα αποτελέσουν βασικό εργαλείο σχεδιασμού, το οποίο θα συμβάλει μεταξύ άλλων στην ισόρροπη ανάπτυξη των αγροτικών οικισμών, στη βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων, στον καθορισμό βιώσιμων χρήσεων γης, την εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος, την αύξηση χώρων πράσινου κ.λ.π

Δυνατό σημείο της Περιφέρειας αποτελεί και η αποκτηθείσα εμπειρία από την υλοποίηση του LEADER μέσω των πέντε Τοπικών Προγραμμάτων που υλοποιούνται από πόρους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Δράσεις που υλοποιούνται στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 και συμβάλουν στο στόχο πολιτικής είναι:

- Η υλοποίηση στην τρέχουσα ΠΠ 3 Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στις πόλεις της Αλεξανδρούπολης, Καβάλας και Δράμας. Τα σχέδια ΒΑΑ υλοποιούνται μέσω Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Η χρηματοδότησή τους γίνεται με συνδυασμό πόρων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ. Ειδική μέριμνα δίνεται στη μέγιστη δυνατή συνέργεια /συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων ΒΑΑ με την ΟΧΕ τουρισμού-πολιτισμού «Πολιτιστική / Τουριστική Διαδρομή Εγνατίας Οδού».
- Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων
- Αποκατάσταση, ανάδειξη και επανάχρηση διατηρητέων, ιστορικών και πολιτιστικών κτιρίων
- Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση τουρισμού πολιτισμού στον άξονα της ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ και σύνδεση με επιχειρηματικές δράσεις. Με την ολοκλήρωση της ΟΧΕ και την

εγκατάσταση μηχανισμού διακυβέρνησης αυτής η Περιφέρεια μπορεί να αποκτήσει ένα δυναμικό χαρακτηριστικό για τη διαμόρφωσή της σε ανταγωνιστικό τουριστικό προορισμό, ιδίως διότι η ιδιαίτερη γεωμορφολογία με τα περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και ανθρωπο-λογικά χαρακτηριστικά της, την καθιστούν δυνητικά και βάσιμα, δυναμικό και αναπτυσσόμενο τουριστικό προορισμό. Η υλοποίηση τέτοιων δράσεων μπορούν να καταστήσουν την ΠΑΜΘ «τουριστικό προορισμό αριστείας».

2. ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΕΜΠΟΔΙΑ Ή/ΚΑΙ ΑΣΤΟΧΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΔΕΙΧΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Σε ολόκληρο τον οδικό χάρτη της υλοποίησης του περιφερειακού προγράμματος τόσο κατά το σχεδιασμό, την εφαρμογή στρατηγικής και πολιτικών και τη διαβούλευση των δράσεων όσο και κατά και την υλοποίηση παρεμβάσεων που αποφασίστηκαν, διαπιστώθηκαν προβλήματα, εμπόδια και αστοχίες που αποτέλεσαν ανασχετικούς παράγοντες για την ομαλή και έγκαιρη υλοποίηση και επίτευξη στόχων και προτεραιοτήτων πολιτικής:

Στη συνέχεια γίνεται μια προσπάθεια αποτύπωσης ανά στόχο πολιτικής

Στόχος Πολιτικής 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού

Συνοπτικά κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν αφορούν :

- Μηχανισμό διακυβέρνησης και παρακολούθησης των στρατηγικών της RIS3
- Διαχείριση των δράσεων ΚΕ και των περιφερειακών RIS3
- Ορισμό του ενδιάμεσου φορέα δράσεων κρατικών ενισχύσεων
- Συνέργεια/συμπληρωματικότητα/αλληλοεπικάλυψη/συντονισμό με τις δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ
- Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) / παραμετροποίηση
- Καθυστέρηση της άρσης της αυτοδέσμευσης σε ότι αφορά την βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (καθυστέρηση του στρατηγικού πλαισίου για την ψηφιακή ανάπτυξη).

Τα παραπάνω αποτέλεσαν εμπόδια για την άμεση ενεργοποίηση και υλοποίηση των δράσεων. Η υστέρηση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να μην γίνονται ακόμη ορατά τα αποτελέσματα τους κυρίως σε ότι αφορά τις δράσεις της RIS3 αλλά και των λοιπών δράσεων που αφορούν τόσο την ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ όσο και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Σε επίπεδο χώρας, το 2016 οι Δαπάνες Ε&Α αυξήθηκαν ελάχιστα σε σχέση με το 2015 (+51 εκ. €, +3%) φτάνοντας τα 1,754 δις €. Η χρηματοδότηση της Ε&Α από το ΕΣΠΑ είναι ιδιαίτερα αυξημένη σε σχέση με την προηγούμενη ΠΠ. Ο ΘΣ1 διαθέτει 1.076 Μ€ ΚΣ (1.337,3 Μ€ ΔΔ). Η συμβολή αυτή κρίνεται ότι θα ενισχυθεί καθώς υλοποιούνται οι δράσεις των Στρατηγικών RIS3, που εξειδικεύθηκαν μέσω των διαδικασιών της επιχειρηματικής ανακάλυψης και ενεργοποιούνται οι δομές διακυβέρνησής τους. Στο πλαίσιο υλοποίησης της Περιφερειακής RIS3 της Περιφέρειας ΑΜΘ, η οποία έχει ενεργοποιηθεί με μη ικανοποιητικά αποτελέσματα (ενισχύονται μόνο 8 επιχειρήσεις)

Στόχος Πολιτικής 2: *Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.*

Συνοπτικά κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν αφορούν :

- Προσαρμογή νομοθεσίας δημοσίων συμβάσεων στις νέες κοινοτικές οδηγίες
- Εκπλήρωση της αιρεσιμότητας σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική του πόσιμου νερού
- Έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) / Δεκέμβριος 2016
- Δυνατότητα εφαρμογής νέου Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK) /Νοέμβριος 2017
- Προδιαγραφές- 6^{ος} 2017- αμοιβές μηχανικών - 5^{ος} 2019 -για τα Τοπικά Χωρικά Σχέδια (ΤΧΣ) -
- Απαίτηση σύμφωνης γνώμης από την Δ/νση Υδάτων της Αποκεντρωμένης για την συμβατότητα των πράξεων με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ)
- Απαίτηση της σύμφωνης γνώμης από την Γενική Δ/νση Υδάτων για την συμβατότητα με τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ)
- Έλλειψη διαχειριστικών σχεδίων των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ)

Η υποχρέωση της χώρας για εναρμόνιση με τις νέες οδηγίες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων υλοποιήθηκε με την ψήφιση του Ν.4412/16. Οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή του Νόμου προέκυψαν λόγω των συνεχών τροποποιήσεων του, της πληθώρας των δευτερογενών νομοθετικών ρυθμίσεων που απαιτήθηκαν, θεμάτων τεχνικής αδυναμίας των εμπλεκόμενων φορέων (ΕΣΗΔΗΣ, ΕΑΑΔΗΣΥ, ΑΕΠΠ, νέα μητρώα κλπ) με συνέπεια καθυστερήσεις στη διαδικασία παραγωγής δημοσίων συμβάσεων.

Σε ότι αφορά στα διαχειριστικά σχέδια των ΦΔΠΠ είναι σε εξέλιξη η διαδικασία εκπόνησης των.

Στόχος Πολιτικής 3: *Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ.*

Ως προς τις μεταφορικές υποδομές, η ΠΑΜΘ έχει επενδύσει στρατηγικά σε μεγάλο βαθμό στην ένταξη της στα διεθνή δίκτυα μεταφορών. Εντούτοις, η καθυστέρηση στην ανάπτυξη των καθέτων αξόνων της Εγνατίας Οδού και των συνδυασμένων μεταφορών μειώνει σημαντικά τα αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα-ιδίως από τη στιγμή που τα λιμάνια της Καβάλας «Φίλιππος Β΄» και Αλεξανδρούπολης δεν είναι επαρκώς αξιοποιημένα και στερούνται κατάλληλων υποδομών.

Στόχος Πολιτικής 4: *Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.*

Το κυρίαρχο πρόβλημα στον τομέα της απασχόλησης παραμένει η αποανάπτυξη που έπληξε την Περιφέρεια και τη χώρα, γεγονός που δεν μπορεί να αναστραφεί με επενδύσεις σε κατάρτιση, απόκτηση δεξιοτήτων και άλλες δράσεις του ΕΚΤ. Επί πλέον η αδυναμία των εθνικών Αρχών να συντονίσουν καινοτόμες δράσεις όπως η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Λ.Ο.) καθώς και η ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, δύο τομείς που θα μπορούσαν να προσφέρουν σημαντική ανάσα εν μέσω κρίσης και που αποτέλεσαν, μάλλον υπερεκτιμημένα, βασικούς στόχους του σχεδιασμού του Προγράμματος για την περίοδο 2014 – 2020, ήταν αποφασιστική για το μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα στον τομέα της απασχόλησης .

Γενικότερο πρόβλημα παραμένει η αδυναμία των φορέων να ανταποκριθούν στις υψηλές απαιτήσεις στο επίπεδο της υποβολής των προτάσεων και της υλοποίησης των έργων, αλλά και η ασάφεια του θεσμικού πλαισίου, όπως διαμορφώνεται ad hoc κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των έργων.

Ειδικότερα επισημαίνονται τα παρακάτω ζητήματα :

- Ο Περιφερειακός σχεδιασμός των δράσεων απασχόλησης έγινε σε εθνικό επίπεδο χωρίς ουσιαστικά να ληφθούν υπόψη οι τοπικές ανάγκες.
- Οι καθυστερήσεις που οφείλονται στις διαδικασίες έγκρισης σκοπιμότητας από το Υπουργείο Υγείας στις πράξεις για την Υγεία.
- Ο συντονισμός που είναι απαραίτητος για την παροχή υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας.

Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

- Διαπιστώνεται ότι ενώ υπάρχει κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων και κατάθεση πραγματικά πρωτοποριακών ιδεών, ουσιαστικό πρόβλημα αποτελεί η συστηματική έλλειψη ώριμων και άμεσα υλοποιήσιμων δράσεων. Αίτια του προβλήματος είναι το πολυσχιδές θεσμικό πλαίσιο για εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις, παραχωρήσεις ή συνεργασίες μεταξύ φορέων υπαγόμενων σε διαφορετικό νομικό πλαίσιο αλλά και η στελεχιακή αποδυνάμωση τους.
- Οι τοπικοί φορείς υλοποίησης των δράσεων παρουσιάζουν υποστελέχωση, τόσο στις Τεχνικές τους Υπηρεσίες όσο και σε άλλες αναγκαίες δομές τους. Παράλληλα το νέο θεσμικό πλαίσιο για την παραγωγή δημόσιων έργων και οι νέες απαιτήσεις που αυτό εισάγει, καθιστά απαραίτητη την επιμόρφωση του προσωπικού. Το γεγονός αποτυπώνεται από τις μεγάλες ελλείψεις σε μελέτες και τις καθυστερήσεις στον προγραμματισμό των φορέων και

αναδεικνύεται με την έλλειψη ώριμων για υλοποίηση δράσεων, προσκλήσεις που αναμένουν επί μακρόν την υποβολή των προτάσεων από τους φορείς και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των δράσεων. Ως λύση εφαρμόστηκε κατά περίπτωση η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων αδύναμων φορέων για την υποστήριξη τους από Τεχνικές Υπηρεσίες μητροπολιτικών Δήμων ή την ΔΤΕ Περιφερειακής Ενότητάς στην οποία ανήκουν ή η στήριξη τους από το στελεχιακό δυναμικό των κεντρικών υπηρεσιών της ΜΟΔ ΑΕ. Το γεγονός αυτό αναμένεται να ενταθεί στην νέα προγραμματική περίοδο.

3. ΚΥΡΙΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΤΟΥΣ

Στόχος Πολιτικής 1: *Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού*

- Αύξηση του επιπέδου των επενδύσεων E&A από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης σε τομείς της RIS κατά προτεραιότητα
- Ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
- Αξιοποίηση των ωφελειών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα
- Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Αύξηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
- Δικτυώσεις και συνεργασίες με στόχο την επιχειρηματική μεγέθυνση των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων
- Ανάδειξη της συμβολής του τουριστικού τομέα και της αλυσίδας αξίας του στην τοπική οικονομία λόγω της μεγάλης αλυσίδας αξίας του

Στόχος Πολιτικής 2: *Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.*

- Αξιοποίηση του υφιστάμενου δυναμικού ΑΠΕ και κυρίως της γεωθερμίας
- Εξοικονόμηση ενέργειας, κυρίως στο κτιριακό δυναμικό λόγω σημαντικών αναγκών για θέρμανση που επιβάλλουν οι δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες και η παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος
- Προώθηση βιώσιμης διαχείρισης υδάτων
- Βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της διαχείρισης των αποβλήτων
- Πρόληψη κινδύνων και ανθεκτικότητα στις καταστροφές

Στόχος Πολιτικής 3: *Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ.*

Στο πλαίσιο του 3^{ου} Στόχου Πολιτικής¹ και ειδικότερα για την ανάπτυξη ασφαλούς και διατροφικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), κύρια στρατηγική επιλογή της ΠΑΜΘ είναι η ανάδειξη της ως κόμβου πολύτροπων μεταφορών. Ειδικότερα, για την υλοποίηση της ανωτέρω στρατηγικής επιλογής πρέπει κατά προτεραιότητα να προωθηθεί:

Α) η ανάδειξη του νέου ρόλου των βασικών λιμένων, Αλεξανδρούπολης και Καβάλας, η βελτίωση των λιμενικών υποδομών και η διασύνδεσή τους με τα λοιπά μεταφορικά δίκτυα. Οι δύο λιμένες αναλαμβάνουν εθνικό και διεθνή προσανατολισμό ως διεθνή διαμετακομιστικά – εμπορευματικά κέντρα, κέντρα συνδυασμένων μεταφορών και διεθνείς πύλες για τον τουρισμό. Οι δύο λιμένες λειτουργούν με συνέργεια και συμπληρωματικότητα δημιουργώντας διάδρομο πολυτροπικών μεταφορών για τη σύνδεση των λιμένων του Βορειοανατολικού Αιγαίου με του λιμένες του Εύξεινου Πόντου και το Δούναβη, προσφέροντας έτσι μια εναλλακτική διαδρομή προς τα στενά του Βοσπόρου.

Β) η υλοποίηση σημαντικών έργων βελτίωσης-αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου καθώς και η δημιουργία νέων συνδέσεων με περιοχές που αναπτύσσονται ΒΙΠΕ-ΒΙΟΠΑ. Εμβληματικές παρεμβάσεις αφορούν στην αναβάθμιση και ηλεκτροκίνηση της σιδηροδρομικής γραμμής Αλεξανδρούπολης-Ορμενίου, που χαρακτηρίζεται ως υψηλής προτεραιότητας, η σύνδεση της Καβάλας (λιμένας «Φίλιππος Β΄») με το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο (τμήμα: Καβάλα-Νέα Καρβάλη-Τοξότες Ξάνθης), αναβάθμιση και ηλεκτροκίνηση της υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής Αλεξανδρούπολης – Θεσσαλονίκης και κατασκευή νέας σύνδεσης υψηλής ταχύτητας Θεσσαλονίκη – Αμφίπολη / Ν. Ζύχνη – Καβάλα – Τοξότες – Αλεξανδρούπολη.

Γ) η ανάπτυξη εμπορευματικών αερομεταφορών (cargo) στους δύο αερολιμένες (Αλεξανδρούπολης και Καβάλας) για τη μεταφορά ευαίσθητων προϊόντων, παράλληλα με την κατ' προτεραιότητα σύνδεση με το σιδηροδρομικό δίκτυο και κατ' επέκταση, με τα λιμάνια των δύο πόλεων.

Δ) η ολοκλήρωση των καθέτων στην Εγνατία Οδό αξόνων και ειδικότερα των τμημάτων του εκτεταμένου διευρωπαϊκού οδικού δικτύου (Λιμάνι Αλεξανδρούπολης – Ορμένιο, Ξάνθη - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα) και η κατασκευή νέου οδικού άξονα Καβάλα – Δράμα – Σέρρες (Ε61).

Επίσης, σε ότι αφορά στην ενίσχυση της διασυνοριακής κινητικότητας, τομέας στον οποίο η ΠΑΜΘ λόγω της γεωγραφικής της θέσης παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα, απαιτείται να προωθηθούν κατά προτεραιότητα:

¹ Λαμβάνεται επιπρόσθετα υπόψη το «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών της Ελλάδας», Ιούνιος 2019 (www.nationaltransportplan.gr), και το αναθεωρημένο «Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)», Ιούνιος 2019 (ΑΔΑ: ΨΚ2Β465ΧΘΧ-5ΝΞ).

Α) η κατασκευή νέας οδικής γέφυρας και μεθοριακού σταθμού στο τελωνείο Κήπων, αναβάθμιση μεθοριακού σταθμού Νυμφαίας καθώς και άλλων σημείων εισόδου – εξόδου της ΠΑΜΘ και της χώρας, όπως του Κυπρίνου, των Καστανέων, της Εξοχής κ.λπ.,

Β) η ενίσχυση της προσπελασιμότητας σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, κατά προτεραιότητα σε διασυννοριακές και απομονωμένες περιοχές.

Για την ενίσχυση της ασφαλούς εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας η ΠΑΜΘ προωθεί:

Α) παρακάμψεις των αστικών κέντρων, όπως η περιφερειακή οδός Αλεξανδρούπολης, ο περιαστικός δακτύλιος Καβάλας, η ανατολική παράκαμψη της Ξάνθης,

Β) παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του οδικού δικτύου της ΠΑΜΘ, καθώς επίσης και σημειακές βελτιώσεις για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας και την εξυπηρέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της υπαίθρου στο σύνολο της Περιφέρειας.

Για την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας προτεραιότητα για την ΠΑΜΘ είναι η γεωγραφική κάλυψη ευρυζωνικών δικτύων στις ακάλυπτες ενδότερες περιοχές του ορεινού χώρου και της υπαίθρου της Περιφέρειας (λευκές περιοχές)². Επιπλέον, απαιτείται να αξιοποιηθεί η τοπική ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα, που διαθέτει σημαντικούς πυρήνες εξειδίκευσης στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και μπορεί να αποτελέσει μοχλό διάδοσης των καινοτομιών σε όλο το φάσμα της τοπικής οικονομίας και των επιχειρήσεων. Ενισχύονται οι δεσμοί μεταξύ επιχειρηματικού και ερευνητικού τομέα με την υποστήριξη της περιφερειακής διοίκησης. Κύρια στόχευση βραχυπρόθεσμης προοπτικής είναι η ενίσχυση της προσφοράς δημόσιου ψηφιακού περιεχομένου (εφαρμογές / υπηρεσίες και ανοικτά δεδομένα) αποκλειστικά περιφερειακού ενδιαφέροντος, με στόχο την ολοκληρωμένη υποστήριξη του πλέγματος των παρεμβάσεων που δρομολογεί η Περιφέρεια, με έμφαση στον πολιτιστικό τουρισμό, την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, την ανοικτή πρόσβαση δημόσιων δεδομένων και συστήματα “έξυπνων πόλεων”.

Στόχος Πολιτικής 4: *Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.*

² ΕΕΤΤ, Γεωγραφικό Σύστημα Ευρυζωνικότητας <http://mapsrv1.terra.gr/eettutilities/mapnew.aspx>

- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας
- Προώθηση της ίσης πρόσβασης και της ολοκλήρωσης ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους προώθηση της κοινωνικοοικονομικής
- Ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
- Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης
- Αντιμετώπιση της υλικής στέρξης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων
- Προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης

Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών

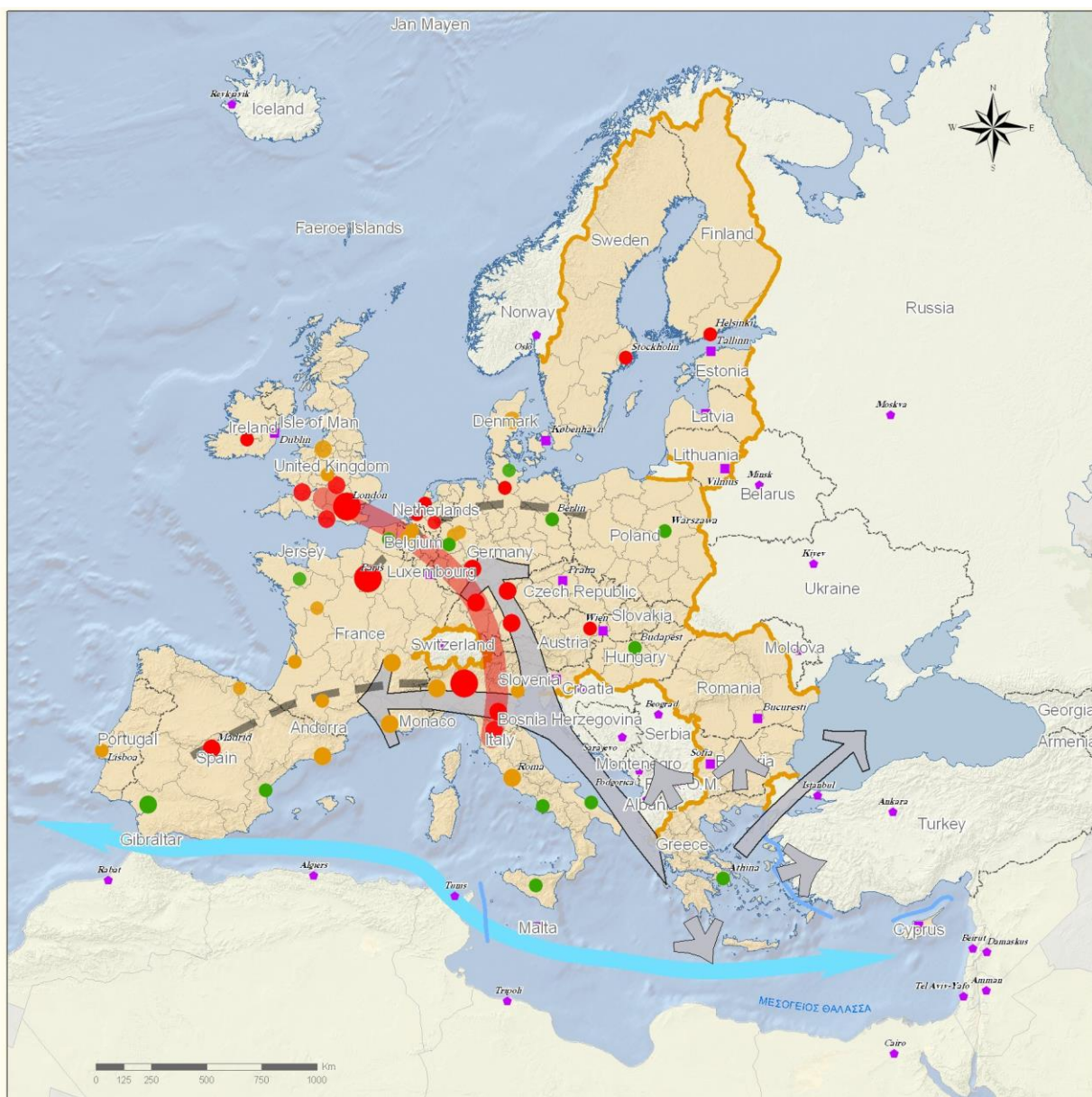
- Διεύρυνση της συμμετοχής των τοπικών φορέων και του πληθυσμού στη διαμόρφωση και υλοποίηση των σχεδίων δράσης των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ευάλωτες περιοχές, νησιά, ορεινές ζώνες και υποβαθμισμένες αστικές περιοχές που πλήττονται από συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αδυναμίες

4. ΑΝΑΓΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021-2027

ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (ΕΚ. €)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1. Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού.	ΕΤΠΑ	95,50	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 35% ΠΟΡΩΝ ΕΤΠΑ
2. Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	ΕΤΠΑ	81,85	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 30% ΠΟΡΩΝ ΕΤΠΑ
	ΤΣ	95,50	
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων	ΕΤΠΑ	60,00	
	ΤΣ	0,00	
4. Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ΕΤΠΑ	27,00	
	ΕΚΤ	139,65	
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών	ΕΤΠΑ	65,49	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 6% ΠΟΡΩΝ ΕΤΠΑ
ΣΥΝΟΛΑ		565,00	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ Π-ΑΜΘ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Χάρτης 3.1: Ένταξη της Χώρας στον Ευρωπαϊκό και ευρύτερο της χώρο.

Χάρτης Α.1: Η θέση της Π-ΑΜΘ στον Ευρωπαϊκό και ευρύτερο χώρο.